

Ввічливе виховання

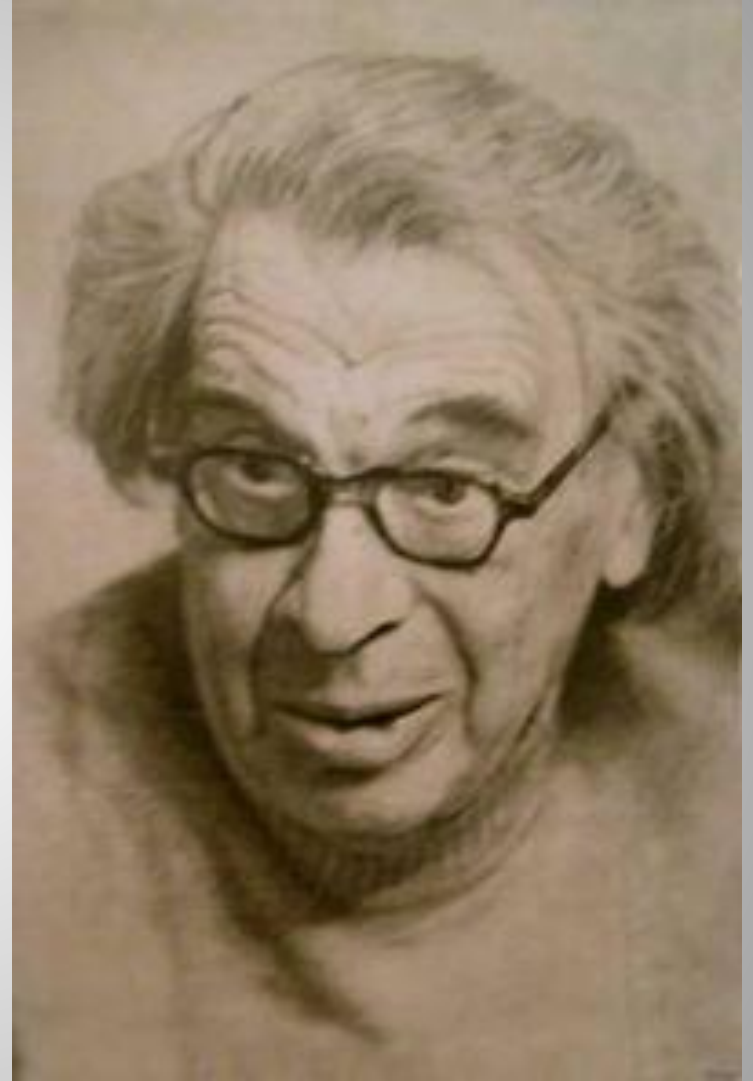
Підготувала: Станкевич К. Ю.

Психолог ДВНЗ «Барвінок»

2020 р.

**«За мотивацією до
виконання
завдання стоять
відносини між
дитиною і
дорослим»**

**Д. Б. Ельконін
(доктор психологічних наук)**

Ввічливість, чемність, гречність

= поважне ставлення

- *Джентльмен (gentleman)* – ввічлива, поважна людина. *Gentle* – лагідний (рос. *нежный*)
- *Вежливый* – від старослов'янського *вежа* – той хто відає (знає)
- *Чемний* – від старослов'янського *(к)чёмный* – той хто має хист до чогось
- *Гречний* – польська модифікація слова чемний – від *(к)речний*, тобто доречний, те саме, що і *(к)чёмний*.

Справжня суть ввічливості не у формальній люб'язності, а у розвиненому емоційному інтелекті.

Ввічлива людина розуміє глибину почуттів інших і вибирає шлях обережного, лагідного ставлення до почуттів як своїх так і оточуючих людей.

Чи є проявами ввічливості повсякденні «педагогічні» прийоми?

- «Так! Швидко зробили, або я ....(погроза)»
- «Я не зрозуміла, хто це там...?»
- «Ви там довго будете копатись?»
- «Скільки раз повторювати? (далі наказ)»
- «В тебе розум в голові є взагалі?»
- «Я зараз тебе покараю?»
- «Не має такого слова «не хочу»

доктор біологічних наук, професор кафедри
фізіології людини і тварин біологічного
факультету МГУ

Постійний страх – фізіологічні наслідки

Увага, питання!

- **Яка буде здорова реакція дитячої психіки, на постійне залякування?**

**Зниження слухового
сприйняття**

Як гнів діє на мозок?

- Одним із головних складників гніву є гормон надниркових залоз – *кортизол*. Він негативно діє особливо на прифронтальну кору головного мозку (ПФК) та гіпокамп.
- **ПФК – найважливіша частина головного мозку, капітанський місток.** Тут протікають найскладніші процеси, в тому числі мислення, увага, пам'ять.
- **Афект** – короткочасний стан емоційного збудження людини, що характеризується спалахом таких емоцій, як страх, гнів, лють, відчай; значними змінами свідомості; порушенням вольового контролю над діями
- Надлишок *кортизолу* знижує рівень *серотоніну*, який відповідає за гарний настрій, почуття радості і щастя.

Неслухняні діти – це діти, які не довіряють дорослому

Для дитини доросла людина – всесильний бог. Якщо дорослий чесний та уважний до потреб дитини, в стосунках з ним можна бути в безпеці.

Дитина не довіряє дорослому якщо:

Дорослий інколи
обманює

Дорослий не
розпізнає та не
задовольняє потреби
дитини

Дитина недоотримує любові

Як дитина вчиться розпізнавати свої потреби та задовольняти їх?

- Немовля відчуває дискомфорт і криком повідомляє про це дорослому;
- Дорослий вгадує потребу дитини (перебираючи усі можливі варіанти);
- Дорослий називає цю потребу відповідним словом
- Дорослий робить відповідні дії, щоб усунути дискомфорт
- І так багато разів один і той же алгоритм

Чи багато ви знаєте дітей, які вміють розпізнавати та задовольняти свої потреби в :

- Довірі?
- Любові?
- Увазі?

Чи не через те, що ці потреби не були свого часу «вгадані», «названі» та задоволені?

- Отже, дитина, що бешкетує та галасує, просить любові, а у відповідь отримує...

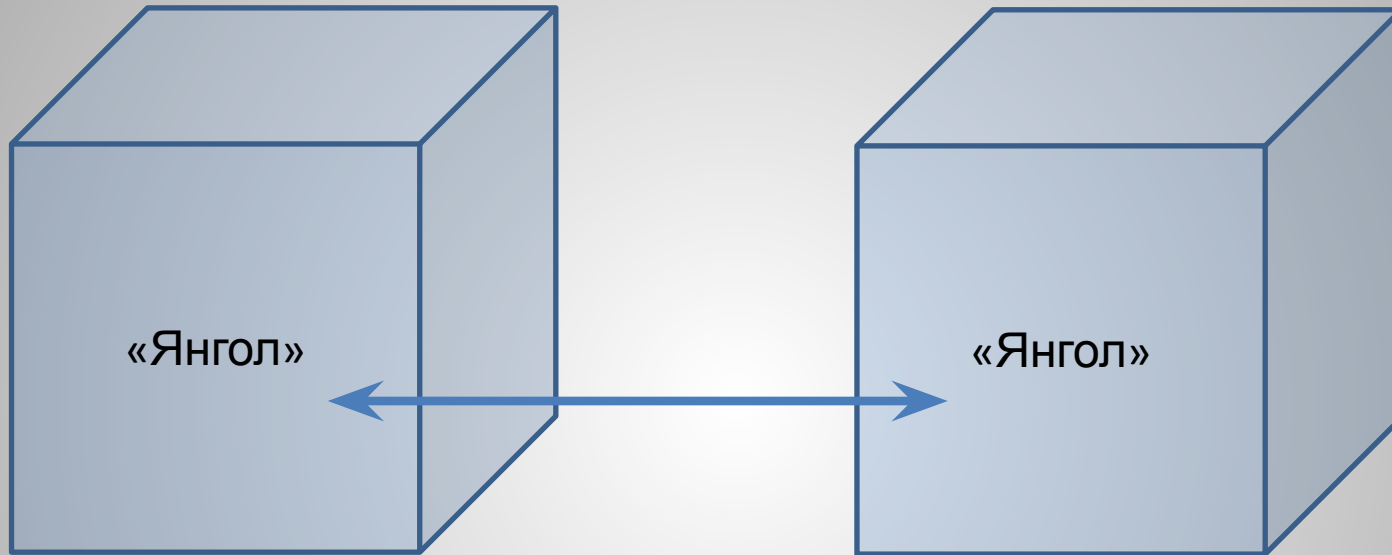
Що робити?

- Голодних – нагодувати! 😊
- Завжди з дітьми бути чесними!
- Приділяти увагу тим, хто потребує її найбільше!
- А що з любов'ю? Як полюбити «правильно»?

Безумовна любов

Кожна особистість багатогранна

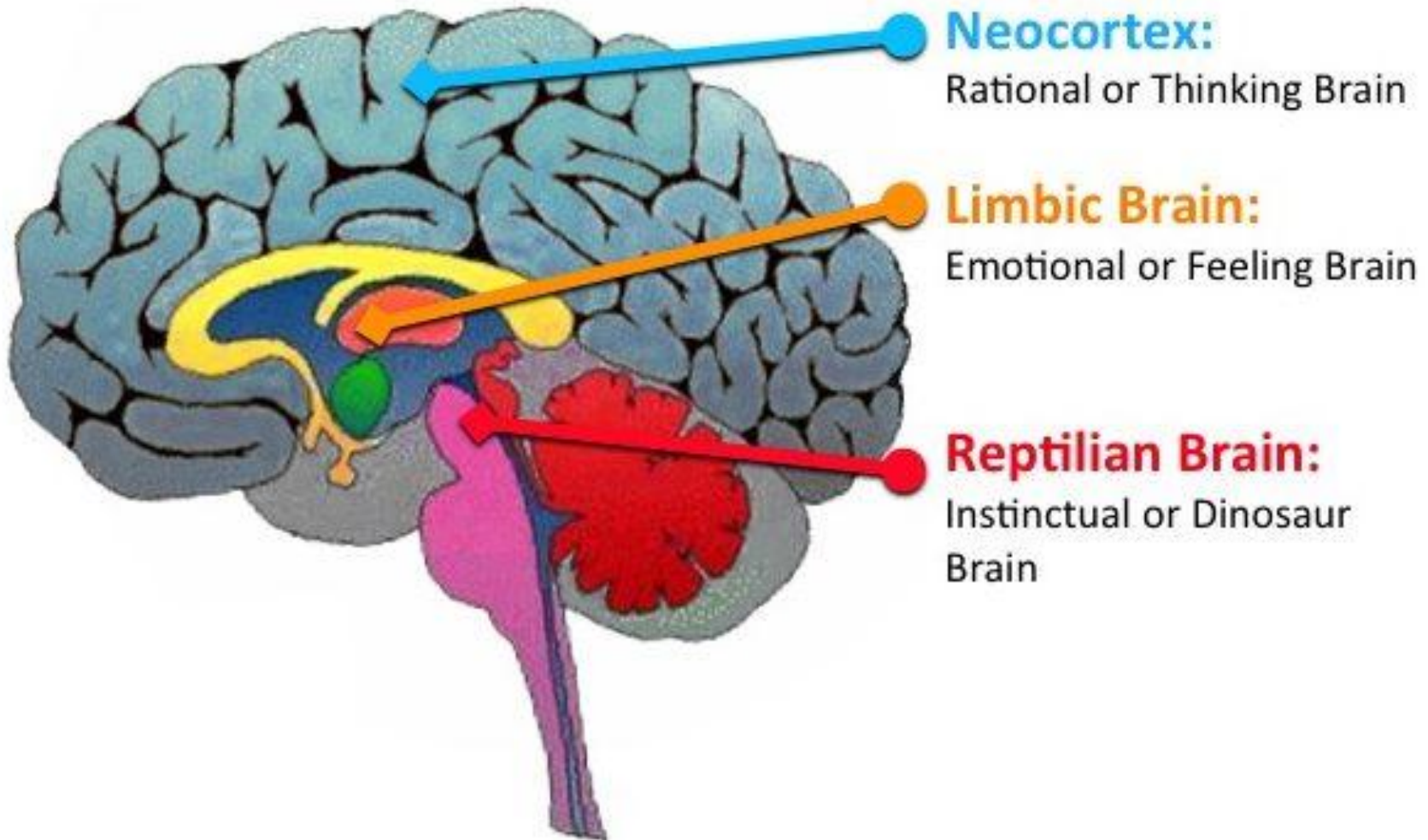

- До якої грані звернешся, від тієї і отримаєш відповідь.
- Тон відносинам з дитиною задає дорослий

Практика: Мозковий штурм

- 1) Ділимося на дві команди
- 2) Кожна команда в обговореннях складає список із не менш ніж 3х варіантів ввічливого реагування на такі ситуації:
  - дитина взяла чужу річ без дозволу
  - дитина бігає по групі і галасує
  - дитина відволікає інших дітей під час заняття
  - дитина шуткує замість відповіді на питання в ході заняття
  - дитина відмовляється виконувати прохання

ГОЛОВНИЙ МОЗОК

Типи реакцій на загрозу

Реактивність Стимування	Осмысленне реагування	емоцій
Миттєва реакція на подразник	Зупинка на відстеження емоції назва емоції, осмыслення при-	Недопустимість участі емоцій та почуттів у
прийнятті реакцій Виправдано в біологічному біологічному	чини, повідомлення про емо- цію і її причини Не суперечить біології	рішень та формуванні Травматично в
сенсі – «добре мені», Травмує оточуючих - соціальному «іншим погано» добре»	людини «добре мені» Виправдано в соціальному середовищі - «іншим добре»	сенсі «мені погано» Виправдано в середовищі - «іншим
запускається лімбічною системою поведення через комплекс хімічних ігнорування реакцій	процеси лімбічної системи контролюються неокортексом	контроль неокортексом дінки, при повному
	з опиранням на біохімічні про-	ці біохімічних процесів

ФОРМУЮЧА РЕАКЦІЯ

- **Виявити намір дитини.** Яку потребу вона намагалась задовольнити своїм вчинком. (не «ти хотів образати», а «ти хотів звернути його увагу».)
  - Якщо вчинок дуже роздратував, повідомити про це дитині у формі «Я-висловлювання» (Я дуже злюсь на тебе, коли ти так робиш, тому, що...)
- **«Приєднатися» до дитини через її намір.** First connect, than correct. («Я розумію, що ти хотів (хочеш)...., але це цивілізовані люди це роблять інакше»)
- **Навчити (спитати і доповнити) ЯК правильно задовольняти потребу, або сповістити, за яких умов і коли, потреба може бути задоволена.** (Я розумію, що ти хочеш гратися, але ти знаєш правила, як гадаєш, коли це дозволено робити? Так, ти зможеш погратися, коли... Якщо ти хочеш іграшку, якою грається інша дитина, що потрібно зробити? Так попросити, зачекати, запропонувати помінятися)
- **Разом із дитиною на практиці пройти «правильний шлях задоволення потреби».**

Дипломатичні лайф-хаки 😊

- Дайте дитині **час на завершення справ**. Попереджуйте про зміну виду діяльності заздалегідь, і повідомляйте скільки часу лишилося на завершення, в кінці додаючи «гаразд?»
- Дайте **можливість дитині стати стороною договору**, а не примушеним виконавцем. Дозвольте їй «поторгуватись» – знайдіть місце для її умов у вашому договорі, не для всіх звичайно, а для тих, які прийнятні. За потреби запропонуйте свою редакцію її умов.

Негативні автоматичні думки

«Якщо діти себе ведуть погано,
я поганий вихователь»

Заперечити думку

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

«це не так, я вчу їх
така
поводитись добре
так

просто потрібен

час"

Перекласти

- це вина дитини, вона не

- це вина батьків, вони не

виховують

Дякую за увагу!

Лайф-хак

- 1. Приєднатися до дитини до тієї грані особистості яка готова співпрацювати з дорослим. **Звернутися до дитини, як до слухняної, любимої, розумної і дорослої.** Розділити особистість дитини її негативний поведінковий симптом.
- 2. Виявити намір дитини. **І пояснити, що Ви її розумієте і хочете допомогти.**
- 3. Спитати як інакше можна вирішити її прохання чи потребу. Або самому **запропонувати прийнятне рішення.**
- 4. **Озвучити терміни та конкретні умови,** за яких можливе виконання дитячого бажання.